

SYSTEMY LEŚNO-PASTWISKOWE

Systemy użytkowania gruntów dla użytków zielonych

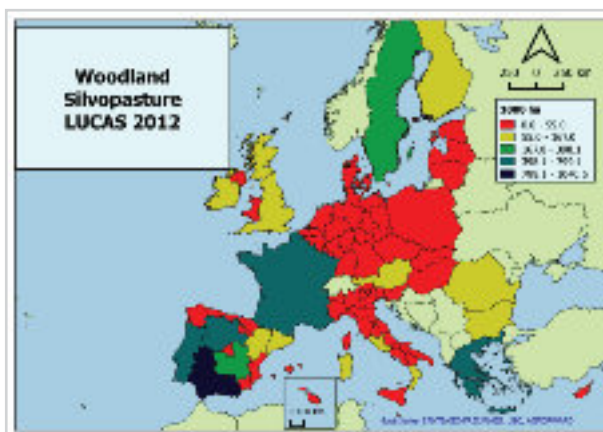
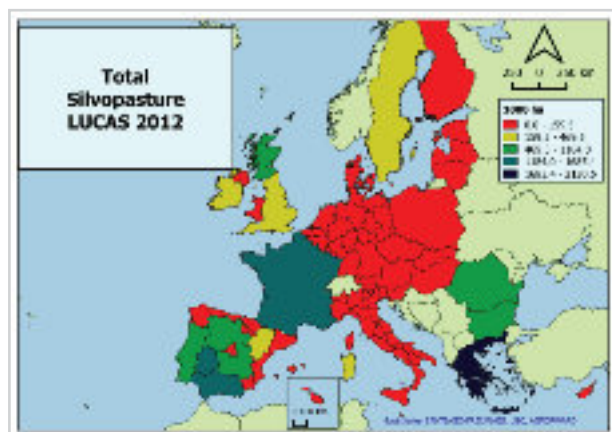

JAK I DLACZEGO

System leśno-pastwiskowy – system gospodarowania na użytkach zielonych

Systemy leśno-pastwiskowe stanowią 85% ogółu praktyk rolno-leśnych w Europie (obok drzewno-ornych, przywodnych pasów buforowych, upraw prowadzonych w lesie i ogrodów przydomowych/ogrodów leśnych). System leśno-pastwiskowy można powiązać ze zrównoważonym zarządzaniem użytkami zielonymi, głównie występującymi na południu i północy Europy, oferujący znaczne obniżenie kosztów

związanych z hodowlą inwentarza. Nie jest jednak wystarczająco rozpowszechniony w Europie, gdyż wprowadzony został dotąd tylko na powierzchni 10% użytków zielonych. Główną przeszkodą na drodze rozpowszechnienia praktyk agroleśnictwa w Europie jest zidentyfikowanie potencjału systemów leśno-pastwiskowych w kwestii podniesienia produktywności gospodarstw hodowlanych.

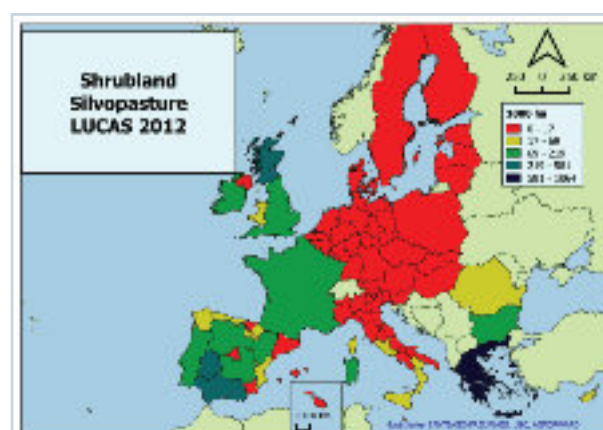
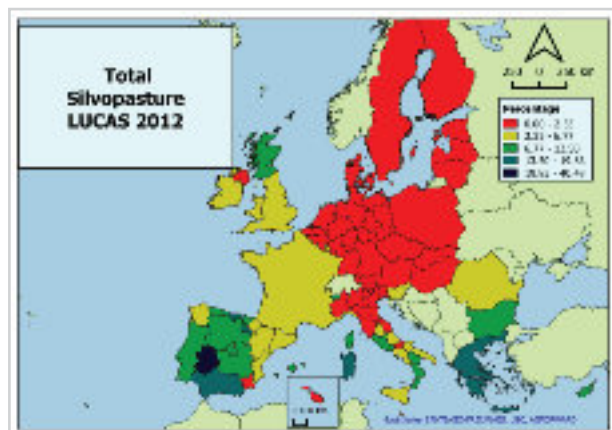
Zasięg systemów leśno-pastwiskowych (a) i ich udział (b) w powierzchni różnych regionów Europy - Santiago-Freijanes JJ

JAK SPROSTAĆ WYZWANIU

Upowszechnianie wiedzy na temat Agroleśnictwa

Propagowanie zalet systemów leśno-pastwiskowych w Europie powinno opierać się na zrozumieniu koncepcji, jakich typów pastwiska ten system dotyczy. Ograniczenia paszowe dla zwierząt gospodarskich związane są z okresem letnim i zimowym na południu Europy, ale na północy już przeważnie tylko z zimowym. Okres niedoboru paszy jest zazwyczaj dłuższy na południu niż na północy. Użytki zielone Europy Południowej przypadają głównie na obszar śródziemnomorski i porośnięte są naturalną mieszkanką zdrewniałych roślin wieloletnich, wegetacją unikatową pod względem zdolności do przetrwania długiego suchego lata.

Na północnych trawiastych użytkach zielonych z niewielkim udziałem roślinności zdrewniałej szczyt produkcji roślinności pastwiskowej przypada na lato. Zdrewniałe byliny pomagają przetrwać okres niedoboru zarówno na północy jak i na południu, promując również usługi ekosystemowe powiązane z ochroną środowiska. W systemach leśno-pastwiskowych na północy Europy w roli zdrewniałych roślin wieloletnich występują drzewa, podczas gdy na południu są to krzewy. Drzewa owocowe rzadko występują w tych systemach w Europie, pomimo że podlegają w pełni płatnościom bezpośrednim w ramach WPR.

Zasięg systemów leśno-pastwiskowych na terenach leśnych i krzewiastych - Santiago-Freijanes JJ

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727872.

Słowa kluczowe: systemy leśno-pastwiskowe; zrównoważona hodowla zwierząt, okresy niedoboru paszy

eurafagroforestry.eu/afinet

- Systemy leśno-pastwiskowe to doskonałe narzędzie zwiększające bioróżnorodność
- Systemy leśno-pastwiskowe to doskonałe narzędzie do łagodzenia skutków zmian klimatu
- Systemy leśno-pastwiskowe to doskonałe narzędzie zwiększenia odporności gospodarstw dzięki zapewnieniu pożywienia zwierzętom w okresie niedoborów paszy
- Systemy leśno-pastwiskowe to doskonałe narzędzie do poprawy dobrostanu zwierząt

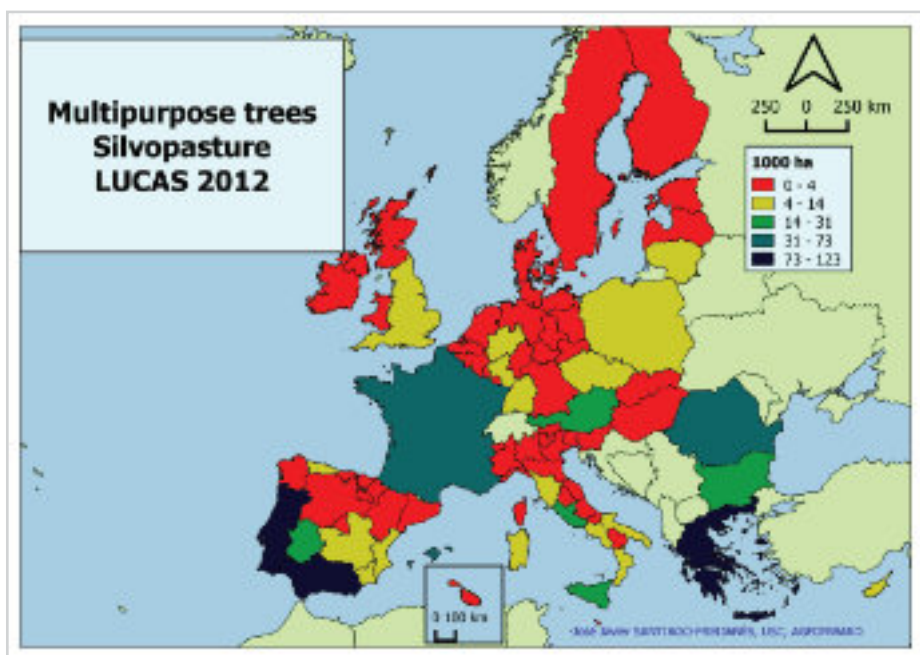
System leśno-pastwiskowy jako sposób na wzmocnienie biogospodarki

Systemy leśno-pastwiskowe mogą zaoferować wiele korzyści gospodarstwom europejskim wypasającym inwentarz. Z ekonomicznego punktu widzenia, byliny drzewiaste dostarczają zwierzętom pożywienia w lecie, jesienią i zimą, kiedy występują okresy niedoboru paszy, jednocześnie wpływając korzystnie na poprawę ich stanu zdrowia (taniny posiadają właściwości przeciwbacze). Wypas latem pozwala uniknąć wysokich kosztów zakupu paszy, Tak jest w przypadku konsumpcji żołądź czy owoców jesienią. Od ceny zakupu koncentratów paszowych i zbytu owoców można uzależnić decyzję, czy bardziej opłacalna

będzie sprzedaż owoców czy skarmienie nimi zwierząt.

Na północy, wieloletnia roślinność zdrewniała może być dobrym substytutem dla koncentratów paszowych, np. morwa biała ma bardzo dużą zawartość protein, podobnie jak koniczyna. Ponadto, jeżeli zadbamy o utrzymanie odpowiedniej gęstości stada, taki wypas może korzystnie wpłynąć na zwiększenie bioróżnorodności pastwiska, ponieważ 1) zwierzęta chętniej spożywają wybrane gatunki roślin, pozostawiając inne, 2) nawożą glebę w sposób nierównomierny, tworząc obszary o zróżnicowanej żyzności, odpowiednie dla różnych gatunków roślin w zależności od ich preferencji, 3) ugniatanie runi przez zwierzęta powoduje mikrozmiany siedliska, które pozwalają gatunkom

jednorocznym pojawić się na tym samym polu co rośliny wieloletnie (Rigueiro et al. 2012). Jeżeli wypasamy więcej niż jeden gatunek zwierząt, ich zróżnicowane zachowania również wpłyną korzystnie na bioróżnorodność szaty roślinnej, ponieważ zwierzęta będą wybierały na swoje pożywienie odmienne gatunki (np. kozy preferują roślinność zdrewniałą), ale również z powodu różnic w budowie zwierząt (narządu żucia) i sposobie zgryzania roślin, niektóre gatunki będą rozwijały się lepiej niż inne (np. mietlica pospolita jest bardziej odporna na zgryzanie przez kozy). Agroleśnictwo ściśle związane jest z rasami rodzimymi zwierząt, wspierając ich przetrwanie.

Zasięg wielofunkcyjnych systemów leśno-pastwiskowych wraz z systemami zawierającymi drzewa owocowe
Santiago-Freijanes JJ

WIĘCEJ INFORMACJI

Mosquera-Losada MR, Santiago-Freijanes JJ, Rois M, Moreno G, den Herder M, Aldrey JA, Ferreiro-Domínguez M, Pantera A, Pisanelli A, Rigueiro-Rodríguez A 2018 Agroforestry in Europe: a land management policy tool to combat climate change. Land Use Policy 78:603-613.

Mosquera-Losada MR, McAdam J, Rigueiro-Rodríguez A 2006. Silvopastoralism and sustainable land management. CAB International Rigueiro-Rodríguez A, McAdam J, Mosquera-Losada MR 2009. Agroforestry in Europe. Current status and future prospects

ROSA MOSQUERA MR, SANTIAGO-FREIJANES JJ, FERNANDEZ-LORENZO JL, FERREIRO-DOMÍNGUEZ N, SILVA-LOSADA P, GONZÁLEZ-HERNÁNDEZ MP, RODRIGUEZ-RIGUEIRO FJ, VILLADA-PILLADO A, RIGUEIRO-RODRÍGUEZ A Escuela Politécnica Superior de Enxeñaría. Campus de Lugo. 27002 mrosa.mosquera.losada@usc.es

Edytor treści: Maria Rosa Mosquera-Losada (USC)
1 OCTOBER 2018

Ulotka przygotowana w ramach projektu AFINET. Mimo iż materiał opracowany został na podstawie najlepszych dostępnych informacji, zarówno autor jak i UE w żadnym wypadku nie ponosi odpowiedzialności za poniesione straty, szkody lub obrażenia bezpośrednio bądź pośrednio związane z powyższym raportem